

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz

A védő és a csendőr.

Irta: K. Nagy Sándor, kir. törvényszéki bíró.

A multkor bemutattam a vádló szobrát, most bemutatom a védőt, a mely az előbbi mellett áll az igazságügyi palotában.

Nézzék csak ezt a hosszú tógás alakot. Beszédese arca szellemet és szívóságot árul el. Beszédet mond a vádlott védelmére s jobb kezével a törvénykönyvre mutat, mintha azzal akarná megvédeni védenczét.

Ime! ez a védő.

Ha olyan embernek írnám ezt, a ki nem ismeri a csendőrt, valószínűleg azt mondaná minden gunyolódás nélkül:

— Ugyan mi köze a zord csendőrnek a védelemhez s mi összeköttetés van a védő és csendőr között?

Pedig van.

Odaadnám a kezébe először is ennek a lapnak akármelyik példányát. Mindegy, akármelyiket. Mert nincs egyetlenegy sem, a melyben egy-egy bátor és jószívű csendőr kitüntetéséről ne lenne szó, a ki élete kockáztatásával védte meg a haláltól, kimentvén tüzből vagy vízből a halál torkába szorultakat.

Azután odaadnám neki a Szolgálati utasítás 61. §-át, a melyben nemcsak a jó szívére van utalva a csendőr, hanem kötelességévé is van téve, hogy az «eltévedt vagy elkóborolt gyermekeket vezesse haza, vagy a községi elöljáróságnak adja át. Figyelmeztetőleg és a körülményekhez képest akadályozólag lépjen fel és járjon el, ha gyermekeket, magukkal tehetetlen, hülye, elmebeteg vagy részeg egyéneket vízparton, meredek mellett, tűz körül vagy más oly helyen talál felügyelet nélkül, hol veszélynek vannak kitéve; továbbá ha gyermekek vagy felnőttek állapotokkal pajkoskodnak, azokat kinezik vagy ingerlik.»

No hát, nem védelem ez, a legönzetlenebb, a legnemesebb lelkű védelem!?

És összeköttetésben is van a védő és a csendőr akkor, ha mindketten az igazságot kutatják és keresik.

A hivatása magaslatán álló védő nem arra törekszik, hogy a bűnöst elvonja a megérdemlett büntetés alól, hanem arra, hogy megvilágítsa azokat az emberi gyarlóságban rejlő okokat, melyek a bűn örvényébe sodorták a bűnöst és feltárja azokat az enyhítő körülményeket, melyek csökkentik a büntetés súlyát.

Vizsont a jó csendőr nem bűnöst akar fogni minden

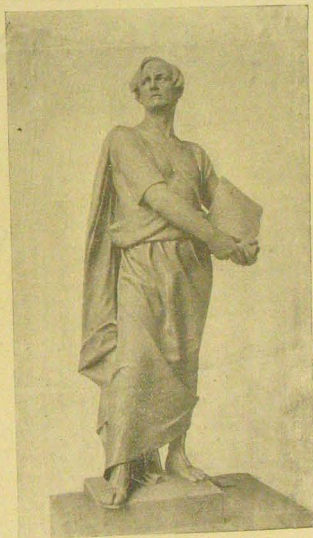
áron, hanem csak a bűncselekmény tettesét akarja kutatni s míg a tettesség megállapítására biztos adatai nincsenek, addig a gyanúsított nem válik előtte terheltté, még kevésbé bűnössé és semmiképen sem bánik úgy vele, mint bűnös.

Bizony, ha a védőben, vagy a csendőrben gonosz lélek lakoznék, csak akkor lehetne mondani, hogy nem járnak egy uton...

A védelemnek helye van a legtöbb bűnygyben. A törvény maga adja meg ezt a jogot a vádlott részére.

Mert sajátságos ez a mi törvényünk. Azt mondja ki: «A büntetőtörvény nemtudása vagy téves felfogása a beszámítást ki nem zárja.» (Bünt. törv. 81. §.)

Már most vegyük a dolgot úgy, a hogy van. A bűn-

A védő.

tető törvényt nem tanítják sem az elemi, sem a polgári, sem a középiskolákban, hanem egyedül csak a jogakadémián és jogi egyetemen. Feltehetjük, hogy azok, a kik jogakadémiát vagy jogi egyetemet végeznek, tehát a kik tanulták a büntető törvényt, száz közül kettő ha vetemedik büntetődel cselekmény elkövetésére; tehát 98 bűnösnek sehoh nem adtak alkalmat a büntető törvény megismerésére és megértésére s így 100 ember közül 98 nem ismeri a törvényt.

A bűnperben a törvénytudó vádló szembe áll a törvénytudatlan vádlottal. Mindkettőnek az a célja, hogy a valódi, vagy vélt igazát megvédje. De fegyvereik nagyon is egyenlőtlenek, olyanok, mintha a szembeállított vivő felek közül egyiknek biztos lövésű s megtöltött pisztolyt, a másinak egy rossz fabicskát adnánk a kezébe s azt mondanánk neki, hogy most már vivjanak meg. Ugyan hogy lehetne sikeresen védekezni fabicskával pisztoly ellen?

Ezért adja meg a törvény a jogot a vádlottnak arra, hogy védőhöz forduljon; védőhöz, ki ismervén a törvényt, méltán vegye fel a harcot a vádlóval szemben, ha ez talán helytelenül magyarázná a bűncselekményre vonatkozó törvényt.

A terhelt minden ügyben, az eljárás bármely szakában élhet védő közreműködésével.

Ha a terhelt a jogával nem élt, helyette törvényes képviselője, házastársa, illetőleg fel- vagy lemenő ágbeli rokona önállóan választhatnak védőt.

De vannak olyan esetek, midőn a főtárgyalásra hivatalból védőt kell rendelni. Ezek az esetek:

1. ha a vádat olyan büntett miatt emelik, a melyre a törvény öt évig terjedhető szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést állapít meg;

2. ha a vádlott vagy törvényes képviselője, illetőleg házastársa, fel- vagy lemenő ágbeli rokona kívánják, bármely büntett esetében;

3. ha a vádlott életének tizenhatodik évét még túl nem haladta, vagy ha siketnéma, vagy írni nem tudó néma;

4. ha a bíróság az ügy körülményeinél fogva célszerűnek találja.

Itt következők most már egy nagyon fontos és nehéz kérdés. Nevezetesen az, vajjon a *csendőri nyomozáskor beavatkozhatik-e a védő a dologba?*

A bűnvádi perrendtartás azt mondja:

«A védő védettje érdekében az eljárás bármely szakában, különösen a *nyomozás alatt is eljárhat*: a védelem érdekében *beadványban vagy szóval előterjesztést tehet*. A szóbeli előterjesztés *jegyzőkönyvébe veendő.*»

«Letartóztatott védettjével a védőnek rendszerint joga van *hatósági személy* közbejöttje vagy ellenőrzése nélkül is érintkezni.»

«Ha azonban az eljárás célja kívánja, a nyomozást teljesítő *rendőri hatóság*, a vizsgálat folyamán pedig a vizsgálóbíró, kötelesek elrendelni, hogy a védő levelei csak részokről elolvassa és külön engedelmökkel kéz-

besíthetők a letartóztatott terheltnek és hogy ez a *nyomozás folyamán csak hatósági személynek*, a vizsgálat folyamán pedig csak bírósági személy jelenlétében értekezhetik a védővel.»

«A *rendőri hatóság* intézkedése ellen az ügyben illetékes elsőfoku bíróságnál tehető előterjesztés, melyet törvényeszéki ügyekben a vádtanács intéz el.» (62. §.).

«A terheltnek és védőjének joga van az ügyiratait és csatolmányait megtekinteni.»

«Ha azonban az eljárás célja az ügy iratainak vagy egy részöknek közlését meg nem engedi, a *nyomozást* teljesítő *rendőri hatóság*, a vizsgálat folyamán pedig a vizsgálóbíró kötelesek a terhelt vagy a védője által leendő megtekintését megtagadni. Ez esetben is megengedendő azonban a terhelt *kihallgatásáról*, a szakértők *nyilatkozatáról* és ama *bírói cselekményekről* felvett jegyzőkönyvnek megtekintése, a melyeknél a terhelt jelenléte, vagy a védő közbenjárása meg van engedve.»

«A *rendőri hatóság* intézkedése ellen az ügyben illetékes elsőfoku bíróságnál tehető előterjesztés.» (63. §.).

Azt kérhetnek tőlem most, hogy miért citálom én ide ezt a két hosszú törvényszakaszt?

Pedig még másikat is idézek. Nevezetesen azt, hogy a vizsgálat folyamán «a vádló és *védő* a terheltnek és a tanuknak kihallgatásánál, terhelt pedig a tanuk kihallgatásánál rendszerint nem lehetnek jelen.» (125. §.).

Végre idézem még a főtárgyalásra vonatkozó intézkedésekből ezt: «A vádlotthoz az elnökön kívül sem közvetlenül, sem az elnök közvetítésével *senkisé* intézhet kérdést.» (304. §.).

Most aztán már mindjárt megmondom, hogy miért kellett idézni a bűnvádi perrendtartásból ezeket a szakaszokat?

Azért biz' azokat, hogy ezekből következtetést tudjunk levonni arra a kérdésre, hogy van-e hát a védőnek beavatkozási joga a csendőri nyomozáskor?

De engedje meg, hogy még a szolgálati utasításból is idézzek egy pár szakaszt. Nevezetesen a 138. §-t, mely ezt mondja: «Jegyzőkönyvet *nyomozó eljárás közben* sem az őrsparancsnok, sem a járőr, vagy egyes csendőr nem vehet fel. A nyomozó járőr azonban puhatózásának, adatgyűjtéseinek és nyomozásának eredményeiről, illetőleg az általa tapasztaltakról, valamint a kikerdeztet terhelt és tanuk nyilatkozatairól, a mennyiben ezeket pontosan meg nem tarthatná emlékezetben, írásbeli *feljegyzéseket* tegyen.»

A 139. §-szerint «A járőr az általa végzett puhatózásnak, illetőleg nyomozásnak eredményét és az általa teljesített egyes nyomozó cselekményeket, feljegyzései felhasználásával, bevonnulásakor az őrsparancsnokságnak szóbelileg bejelenti.»

Végre a 140. §. «E szóbeli jelentés *lényegét* az őrsparancsnok az *állomás-szolgálati könyvbe* bejegyzi s *ennek alapján* teljes tárgyilagossággal s a tényállást minden oldalról feltüntető módon szerkeszti jelentéseit.»

A folyó évi augusztás 31-én 102909/16. sz. a. kiadott honvédelmi ministeri rendelet kimondja:

«A terhelt az ellene folyamatba tett bűnügyi eljárás bármely szakában, tehát a *nyomozás alatt* is élhet védő közreműködésével.»

«Ha a terhelt e jogával nem élt, helyette törvényes képviselője, házastársa, fel- vagy lemenőágbeli rokona önállóan választhatnak védőt.»

«A terhelt a maga, vagy törvényes képviselője, házastársa, fel- vagy lemenőágbeli rokona által választott védőtől a megbízást bármikor elvonhatja.»

«Védőtül az ügyvédi lajstromba bejegyzett ügyvéd, egyetemi vagy jogakadémiai tanár választhatja.»

Álljunk csak meg itt s vegyünk egy nagy lélekzetet. Mindenekelőtt tudnunk kell, hogy a rendeletnek ez a része a Bp. 53. és 55. §-ából van kivéve, tehát nyílt törvény szósznerinti idézése.

Vigyáznai kell tehát, hogy a nyomozó jól megértse ezt s míg egyrészlől kötelessége szigoruan megtartani a fővényt és rendeletet, másrészlől ne engedjen senkinek se illetékelen beavatkozást az ő nyomozásába, mely akadályokat gördíthetne utjába!

A terhelt maga választhat védőt, vagyis a nyomozás megkezdésekor megnevezheti azt, a kit védelmével megbizni akar. Azonban joga már nem terjedhet annyira, hogy úgy tegyen, mint a vizsgálat folyamán teheti, t. i. kérje védő kinevezését. Mert hiszen az tudnivaló dolog, miként a csendőrnök módjában sem lenne ez irányban lépést tenni, mivel még a bíróság maga sem vez ki védőt rendszerint, hanem a védő kirendelésének szükségéről a törvényszék elnökét értesíti s ez az ügyvédi kamarát keresi meg s csak sürgős esetekben van oga védőt kinevezni. (Bp. 58. §.)

Már most mi lenne akkor, ha a csendőrnök akarna lépéseket tenni védő kineveztetése iránt? Saját felettes hatóságát, vagy közvetlenül a bíróságot keresni meg — mert a törvényszék elnökével ugy sem érintkezhetnek — s aztán ugy menne tovább a védőkirendelési eljárás? Hiszen ez a legtöbb esetben heteket, vagy legalább is napokat vesz igénybe, a mi aztán a bűncselekmény kiderítését meghiúsíthatná.

(Vége köv.)

Az alibiről.

Irtá: Némethy Ferenc csendőrszázados.

II.

Az első közleményben leírt eseteken kívül még furfangosabb fogások eszeltek ki, hogy a tettes a tett színhelytől való távollétét hitelt érdemlőleg beigazolhassa a tett elkövetésének gyanuját magáról elháríthassa.

Igy Szászország egy nagyobb iparúzó telepén, hol egy nagyobb szabású téglalehető üzemén kívül még barnaszénakna és egy kőfejtő is létezett, a munkások heti bérént az irodában egy vasszekrényben tartották. Az összeg rendszeren négyezer márkát tett ki, a mely minden pénteken a szomszédos város egyik bankjából vé-

tették ki és a péntekről szombatra követő éjjelen át a szombat esti kifizetésig az említett vasszekrényben őriztetett.

Egy szombati nap reggelén a szekrény tartalmával együtt eltűnt. Megállapították, hogy a földszinten lévő iroda egyik ablaktábláját benyomták és azután kinyitották s a tettes ezen az uton hatolt be a helyiségbe és távozott innét el. A telepen a kutyájával egy éjjeli ór örködött, a ki a telepet öránként körüljárta, de sem ő, sem éber kutyája semminemű gyanus noszt nem vett észre. A tettet valószínűleg akkor követték el, a midőn az ór az irodától a legtávolabb eső helyen járt. A fel-fesített szekrényt később kiürítve egy buzaöldön találták meg. Minden körülmény oga mutatott, hogy a tettes a helyi viszonyokkal teljesen ismerős volt.

A legszorgosabb kutatások daczára, kezdetben a leg-csekélyebb nyom sem volt fellehető; csak hónapok multán irányult a gyanu a telepen alkalmazva volt könyvelőre, ki a szomszédos városban foglalkozás nélkül tartózkodott. A könyvelő kihallgatván a tett gyanuját a leghatározottabban visszautasította és kijelentette, hogy a tettet annál kevésbbé sem követ-hette el, mert hisz a tett idejében, pénteken délben Magdeburgba utazott — tehát nagy távolságra a lopás helyétől, — ott a «Porosz sas» szállóban a 20. számú szobát bérelte ki és szombat délig tartózkodott ott. A könyvelő házigazdája kihallgatásakor ki is nyilatkozta, hogy lakója a kérdéses időben lakhelyétől távol volt. A magdeburgi szálló névkönyvében a bementől adatok szintén feltaláltattak, sőt midőn a könyvelő a szállótulajdonossal szembesítetett, utóbbi abban vendé-gét felismerte, hogy nála megszállt volt, csak tekintet-el az időközben elmúlt két hónapra, arra, hogy a kérdéses pénteki napon szállt-e meg, nem emlékezhetett. A vizsgálat a könyvelő ellen ezek alapján beszüntet-tetett.

Ezen eset után körülbelül egy negyed év mulva a városban egy ügyvédnél háromszáz márka eltűnt. Minden körülmény arra vallott, hogy azt csak az alkalmazottak egyike lophatta el. Az egyik segédnek, kit Müllernek hittak, nagyobb költekezései tüntek fel s a nála megtartott házkutatás alkalmával 200 márka kész-pénz találtott, a melynek eredetéről felvilágosítást adni képes nem volt. A vallatásnál sarokba szorítva, végre bevallotta, hogy a pénz, összesen háromszáz márkát, az előbbi esetben gyanúsított könyvelőtől kapta azon czébből, hogy egy bizonyos, meghatározott pénteki nap reggelén Magdeburgba utaznék, itt a «Porosz sas» szállóban a könyvelő neve alatt szobát béreljen, másnap szombat délig ott tartózkodjék s azután utazék vissza. Ezt tényleg meg is tette s az irodából való elmaradá-sát betegséggel menté ki. Azon időben, midőn a könyvelő erre rávette, szándékáról és tervéről fogalma sem volt, csak midőn a betérésről és a letartóztatásról ér-tesült, értette meg az összefüggést.

Ezen vallomás alapján a könyvelő letartóztatott s a

bizonyítékok sulya alatt töredelmes vallomást tett. Bevallotta, hogy Müllert azért küldte Magdeburgba, hogy ott a bizonyos napon az ő neve alatt szobát bérelve, hathatós alibire tegyen szert, míg maga egész napon át a város melletti erdőszégen kóborolt; hogy pedig a szállótulajdonossal való szembesítésnél kudarczot ne valljon, a betörés után harmadnapra tényleg a szállóba egy napra megszállt, de álnév alatt jelentette be magát. A mint helyesen következtette, a szállótulajdonos személyét felismerte, de időközben, hónapok múltán, a napra már nem emlékezhetett vissza. A könyvtelől a betörésből eredő pénzből még kétezer márkát találtak.

Nagy szerepet játszik az óra szerinti időbevallás különösen oly alibi-bizonyítékoknál, a melyeknél oly menteségekről van szó, a midőn a tett elkövetése csak néhány percnyi időt igényelt; ily esetekben maga az óra a pártatlan, nyomós bizonyító.

A felső-sziléniai szénvédek egy falujának mélyebb pocsolyájában egy őszi nap reggelén egy eselédleány holttestére bukkantak, a melyen a külső erőszak legcsekélyebb nyoma sem volt található, úgy hogy kétely forgott fenn vajjon figyelmesség vagy öngyilkosság történt-e? Utóbbinak gyanuja elejtettet, miután a leány az előző este is még nagyon vig hangulatban volt és nem volt oka, hogy öngyilkos legyen. Megállapított azonban, hogy a feltalálást megelőző este egy társnőjével közölte, hogy este felé egy bányászsal lesz találkája, annak helyét azonban nem említé. A bányász annak előtte a leány főlegénye volt, de a leány később megszakította a viszonyt és egy póstással kötött ismeretséget; hiába volt a bányász erőlködése, a leány nem vonzódott hozzá, a miért is az, mint megállapították, hevesen kifakadt a leány ellen. A gyanu természetesen a bányász ellen irányult, mert feltehető volt, hogy a leányt egy utolsó megbeszélésre a tóhoz csalta és mert szándékától nem bírta eltéríteni, boszúból a tóba lökte. Növelte még a gyanut, hogy a bányász kezén friss karcolástól eredő nyomok voltak találhatóak.

A bányász vizsgálati fogságba helyeztetett. A karcolások eredetétől azt vallotta, hogy valószínűleg alvás közben önmaga karcolta meg magát, miután jobb kezén gyakran heves viszketegséget érez. A tettet a leghatározottabban tagadta és felhozta, hogy a tett elkövetése estéjén nyolcz órától fél tízig szakadatlanul a helység korcsmájában tartózkodott s azután eltávozott, de rövid idő múltán visszatért s fél tizenkettőig a korcsmában maradt, a midőn egy bányász társaságában haza ment, a honnét laktsárai igazolása szerint többé el nem távozott. Időbemondásainak igaz voltát a korcsmárossal kívánata igazolni, a mivel körülbelül fél tizenegy óráig egyedül volt a vendégszobában, a midőn az illető bányász tért be, a mivel később haza tért.

A korcsmáros kiballgatásakor a vádlott bányász időbemondásait a leghatározottabban megerősíté. Nevezetesen a leghatározottabban visszaemlékezett azon kö-

rülményre, hogy a bányász először féltiz órákor eltávozván, alig egy negyedóra leforgása mulva visszatért. Az időre azért emlékezett vissza oly pontosan, mert éppen a falon függő óráról lévén szó, felemlíté, hogy még csak féltiz óra van, hogy pedig a gyanusított nem maradt el tovább egy negyedóránál, arra onnét emlékezik, mert az illető rövid távollét után visszatérve, kijelenté, hogy bizony mégis nagyon korán van még lefeküdni; ő erre az órára pillantva, látta, hogy tényleg még csak háromnegyed tíz óra van.

Miután kifogástalan tanuvalomások alapján kétséget kizárólag megállapították, hogy a meggyilkolt leány a tanyán, hol szolgált, este tíz óráig el volt foglalva s csak ezen idő után hagyta el helyét, hogy a találkára menjen, a bányász pedig a korcsmáros bemondása szerint csak fél tiztől háromnegyed tízig volt távol, ezen időponttól kezdve fél tizenkettőig megszakítás nélkül volt a korcsmában, ezen időn túl pedig folyton mások társaságában tartózkodott, kizártnak volt tekintendő, hogy ő lehetett volna a tettes. A vizsgálóbíró kérdésére beismerte ugyan, hogy találkat kért a leánytól, arra akarván azt birni, hogy térjen hozzá vissza, de megmondolva magát, hogy ugys hiába minden fáradozása, elállt tervétől s nem ment a tó mellett kitűzött találkára. A leány halála okát akként magyarázta, hogy ez őt keresve, a sötétségben a tóba esett.

A nyomozás tovább folytatattván, a tó esáklýakkal is átkutatották, hogy nincsenek-e ott esetleg bűnjelék? Ezen keresés alkalmával a tett színhelyén a többel egy bányászspikát horgászta ki, a melynek belsejében egy vászondarabon a gyanusított neve volt bevarrya. Az illető tehát mégis a tó partján kellett hogy legyen s úgy a tettes is csak ő lehetett. A gyanusított a bizonyítékok sulya alatt tettet bevallotta s előadta, hogy a találkán ott volt, s rövid szóváltás után, melyben a leány közeledését a leghatározottabban visszautasítá, s kijelentette, hogy a portással fog egybekelni, őt a tóba lökte. A védekezésnél a leány kezét meg is karmolta, fejéhez kapott és az ő siphájával a kezében merült a víz alá.

Miként magyarázandó meg a kifogástalan tanutól eredő alibi? A midőn a bányász a korcsmában volt, közvetlen tíz óra előtt a korcsmárost a sötétségből elcsalta azzal, hogy egy üveg szódavizet rendelt, a melyet, mint ezt jól tudta, a pinceszobában tartottak. A korcsmáros távolléte alatt a fali óra mutatóját egy fél órával visszaigazította. A szódavizet hamarosan kiitta, a mialatt az órára terelte a beszédet, a mely fél tizet mutatott, holott tényleg már tíz óra volt. Erre gyorsan az öt percnyi távokra fekvő tóhoz sietett, a honnét egy negyedóra múltán tért vissza. Rövid időre ismét egy üveg szódavizet rendelt s míg a korcsmáros ennek felhozatala végett eltávozott, az órát ismét félórával előre igazította, a mely így ismét a rendes időt jelezte. Azon körülmény, hogy a bányász másodszori visszajövetelénél sapka nélkül jött, a korcsmárosnak nem

tűnt fel, annál kevésbé, mert a szomszédoknál ez gyakran előfordult.

Humoros azon eset, midőn nemrégiben egy bécsi betörő az óra tanúságát szerezte meg. A külföldi államok egyikének Bécsben akkreditált diplomatájának betörést követtek el akkor, a midőn ez nevével egy estélyen vett részt. A betörés, melynél tetemes értékű ezüst és ékszer rablított el, éjfél előtti fél 12 órakor kellett végrehajtani, mert a feledőn függő nagy és értékes fali óra féltizenkettőkor állt meg. A betörő valószínűleg ezen órát is a helyéről levenni akarta, de szándékától elállt s így az óra, helyből kimozdítván, a tett idejében megállt.

A rendőrség a betörés jellegzetes nyomai alapján egy bizonyos betörő után nyomozott, a kit tolvajkörökben »Ungar« gúnynéven ismertek, de sem nála, sem rendes orgazdái és büntetésainál a legesekélyebb gyanus körülmény és támpont fellelhető nem volt. Külömben is bebizonyította, hogy a betörés napján egy kisebb zenegyulet körében, a hol iselt dolgait nem ismerték, éjfél utáni egy óráig tartózkodott. Miután az óra fél tizenkettőkor állt meg, a tet elkövetésével nem volt gyanúsítható s a vizsgálati órszámból szabadon bocsátott.

Hetek múltán feljentes érkezett a rendőrséghez, hogy a tettes az úgynevezett Ungar, ki a lopott holmik legnagyobb részét egy örökönának adta, kinek pontos czime szintén közölte. A feljelentést az egyik czinkos tette boszúból, mert a kázmány felosztásánál megrövidítve érezte magát. A loott holmi tényleg a leányánál megtalálhatott, ki be is inerte, hogy azokat »Ungar«-tól kapta. A betörőnek mostnár a tagadás mit sem használt s felvilágosítást adott az óra mikénti megállásáról is.

A betörés tényleg éj utáni egy órakor történt. Miután Ungar alibijét 7 óráig bebizonyíthatta, azon furfangos ötlete támadt, hogy valószínűvé tegye, miszerint a betörés már ezeridőt megelőzőleg követtetett el. Nem is volt szándék az órát elvinni, de hogy ezen látszat felkeltessék, félre lta az órát s midőn ez megállt, a mutatókat fél tízeztőre igazította.

A felsorolt esetekben került a tetteseket, minden alibi dacára az igazságtalának átadni és méltó büntetésben részesíteni; ravaszág, a körmönfonság, melyet felhasználtak, ne vezetett célhoz, de hány esetben sikerült mégis téleg az ilyféle alibi-igazolás.

A sport és csendőrség.

Irta: *Hein György* ímvivő-fiszhelyettes.

Csuklógörkortok.

Csuklógyakorlatok alatt jük mindazon mozgásokat, melyek főleg a csuklók izit veszik igénybe.

A »Csipőt feszíts!» gyan hajtatik végre, miután már a vigyázz állás elfeltatott. Célja, hogy oly gyakorlatoknál, melyek a fejfel, vagy lábakkal

hajtának végre, a törzs szilárdságot nyerve, ne mozogjon.

Az által, hogy a tenyerek, a hüvelykujjakkal hátrafelé laposan a csipőre tétetnek s a könyökök mérsékelt hátraszorítottaknak, — mely művelet tehát csak előkészítő mozdulat a fej és a lábgyakorlatok keresztülviteléhez — kidomporodik a mellkas, a mell, hát és vállizmok egészben, a felső kar izmai, a kézcuklók és ujjak izmai pedig részben feszítettnek meg s a rendszerenél nagyobb tevékenység kifejtésére szorítottaknak. Nagyon czélszerű lesz, ha ezen gyakorlatot 10—15-ször egymás után gyorsan hajtjuk végre.

A mellkas kidomporodása által fokozottabb működésre, hosszabb és mélyebb léleketvételre szorítottatik a tüdő s így önkénytelenül is tudógymnastikát végzünk. Egészséges embernél, ha mozgást nem végez, a tüdő rendszeren működik, vagyis a tüdőlebbenyeknek csak a mellrészen levő csoportja telik meg egészen friss levegővel, míg a tüdő hátsó részébe csak akkor hatol be friss levegő, ha mely léleketet veszünk.

Tudjuk jól, hogy a legtisztább levegőben is vannak kártékony bacillusok, a melyek léleketvételünkkel a tüdőbe jutnak, de komoly betegséget csak akkor idéznek elő, ha a tüdő oly részébe férközhetnek, a melyet nem jár át folytonosan friss levegő s így alkalmuk van gyors elszaporodásra. A tüdővészbacillusok főfészke ép ezért a tüdőlebbenyek hátsó részei s így ezen kór ellen a tudógymnastika orvosi szempontból is igen javasolt és hatásosnak is elismert övöszer.

Ebből láthatjuk, hogy a tornázásnak csak egy előkészítő mozdulata is, hányféle izmot vesz igénybe s mily előnyös az egészség fenntartására.

Ezek után áttérünk a többi csuklógyakorlatokra.

A) Fejgyakorlatok.

»Fejet fordítani, hajtani, jobbra-balra forjratni!» Mindegyik oly mozgás, a mely lassan hajtandó végre, de csak oly mérvig fokozandó, hogy fájdalmak fel ne lépjenek. Ezen mozgások gyors keresztülvitelre mellőzendő, hogy rándulások elkerültessenek. A fejgyakorlatok csak a nyakizmokat veszik igénybe s a csapatoknál azért gyakoroltatnak, hogy a csekélyebb s ép ezért gyorsabban keresztülvihető »jobbra-balra néző» szabatosan és gyorsan keresztülvihető legyen.

Sok idő ezek szabatos keresztülvítéséhez nem szükséges; elég, ha a csendőr reggel, a mikor felkel, fejt néhányszor jobbra-balra, előre-hátra hajtja s néhány körmozgást végez.

B) Lábgyakorlatok.

»Sarkat emelni, lábat előre, hátra, oldalra lendíteni!» Ezen gyakorlatok legelőször lendítéssel hajtandók végre; a lendítés erőteljes legyen, hogy a lábszárizmok teljesen megfeszüljenek. Minden egyes lendítésnél figyeljünk arra, hogy a törzs feltétlenül nyugodtan maradjon, miáltal elértetik az, hogy a has és csipők izmai

megfeszülnek. Az álló láb megfeszítve, teljes talppal a földön marad. A lendítések minél gyakrabban addig gyakorlandók, míg a test egyensúlyozását elérjük.

Ha a lendítési gyakorlatokat már tökéletesen elsajátítottuk, akkor a következő összetett gyakorlatokat fogjuk elővenni, és pedig a »*csipőt fejszít*» állásból a »*lábát előre és hátra*», továbbá »*jobbra és balra*» lendíteni; megjegyezvén, hogy minden egyes gyakorlat után a kiinduló állásba térünk vissza.

Az »előre és hátra» lendítésnél az állásból a jobb lábat erősen, lehetőleg magasan előrelendítve, gyorsan hátrafelé nyomjuk, a nélkül azonban, hogy a talp a földet érintené; hátul egy-két pillanatig kitarjuk s azután csendesen, minden dobbantás elkerülésével a bal lábbal zárakoztatjuk, a mikor is ez végzi azután ugyanezen gyakorlatot.

A »jobbra-balra» lendítésnél a csipők szintén nyugodtan maradnak, a jobb lábat gyorsan, lehetőleg vízszintes helyzetbe hozzuk, ott egy-két pillanatig kitarjuk, azután a bal lábbal zárakoztatjuk s ugyanezt a gyakorlatot a bal lábbal folytatjuk. Mindezen gyakorlatoknál a lábujjak előre, ki és lefelé tartandók, miáltal a lábikra izmai és a lábfejszövetek kiművelését érjük el.

Ha az összetett lendítési gyakorlatokat már teljesen bírjuk, akkor következnek csak az izmok tulajdonképeni fejlesztése, a mennyiben a lendítési gyakorlatok majdnem kizárólag egyensúlyozó gyakorlatok, a melyeknek célja elérni oly fokú ügyességet, a mely képessé tesz bennünket arra, hogy a test egyensúlyát az egyik lábról gyorsan a másikra átvihessük. Ugyanezen gyakorlatokat tehát nem lendítéssel, hanem emeléssel fogjuk most már keresztül vinni s akkor érezni fogja mindenki, a ki ezen gyakorlatokat végzi, hogy a lábnak előre, hátra vagy oldalra emelése mennyi befolyással van a láb, de főleg a hasizmokra.

Ezen gyakorlatok előzőri keresztülvitelénél észlelni fogjuk, hogy a czomb és lábikra izmok majdnem a szűrő fájdalom előidézéséig fognak megfeszülni, sőt ha sokszor gyakoroljuk, izomláz is fog mutatkozni, de ez ne riasszon vissza senkit, mert a csekély izomláz elmúlik és helyét ad a ruganyosságnak, erőnek és ügyességnek.

»*Térdet emelni, előre és oldalt kinyújtani!*»

Majdnem kizárólag a hasizmokat fejlesztő gyakorlat, a melynek keresztülvitele az előbbi gyakorlatok pontos végzése után semmiféle nehézségbe nem fog ütközni.

»*Térdet hajlítani és mélyen hajlítani!*»

A czomb, lábikra, lábfej és rugóizmok fejlesztését hathatósan előmozdító s a csendőr szolgálatára is nagy befolyással bíró gyakorlat.

A csendőrnek, a ki — ügyszólván — naponként fárasztó, kemény gyaloglásokat végez, nagy szüksége van arra, hogy erős, izmos, kifejlett lábai legyenek, a mit nem az által ér el, hogy a folytonos gyaloglás által magát e téren trainirozza, hanem az által, hogy megfelelő léggymnasztikát végez, mi által a lábai azt a

ruganyosságot érik el, a melylyel játszi könnyedséggel túlteszi magát a más embernek nehezebb fáradaalmakon.

Igaz, hogy a csendőr nagy utakat tesz meg, de — legyünk csak őszinték — nagyon el is fárad, ugy annyira, hogy alig várja a perczet, hogy fáradt izmai kipihenhessék magukat.

Előfordul, hogy a csendőr egy 3—4 méter széles árokhoz ér, nem mer átugrani rajta, mert nem gyakorolva az ugrást, nem bizik magában, hanem átgázolható részt keresve, inkább megtesz egy nagy kerülőt; vagy nyomon üldöz egy törénysértőt, ki ellen nincs ok a fegyverhasználatra; el kellene fogni, de az elszalad; a csendőr nem éri utát, mert nem bírja a futást.

A térd hajlítása és a mély térdhajlás nagyon próbára teszi a láb minden egyes izmát. Ez már kemény munka, de nagyon jó gyakorlat, mert mondhatni, hogy kizárólag ez és a később tárgyalandó terpeszugrás által izmosodik a láb. A »*csipőt fejszít*» állásból a térdek szétnyitvatnak, a test leereszkedik annyira, hogy a czombok és alszárak derekszöveget képezzenek, a sarkok fel-emeltetnek; a törzs egyenes, nem előrehajlott. Ez állásban a csendőr pár pillanatig megmarad s azután a lábak lassu kiegyenesítésé által kiinduló helyzetét foglalja újra el. A mély térdhajlásnál annyira leereszkedik a csendőr, hogy az egymás éré sarkokra leereszkölván reá ül s azután előbbi módon kiinduló helyzetébe visszatér. Mindkét neme e gyakorlatnak gyorsan is keresztülvendő.

Miután így már a lábak jól működnek, akkor kezdendő meg e gyakorlatok rhezebb módozata.

A csendőr nem folytatólagon, hanem ütemszerűen, pár pillanatnyi megszakítással ereszkedik le a mély térdhajlásba; ott megmarad az ugró és talpizmok működésbe hozatala által kiapró, egymást sürően követő ugrásokat végez, mellé és a leereszkedéshez hasonló mozdulatokkal foglalja el eredeti helyzetét. Ezen gyakorlatok mindig fokandók úgy, hogy az első gyakorlat egy fél perczet vyen igénybe s egész öt perczre fokoztassék. Ha a sendőrnek alkalma van naponként gyakorolni, úgy térdhajlítást előbb említett módon eleinte csak egyszer, később egymásután kétszer, végül háromszor, de legfeljebb négyszer vegye keresztül s akkor ezen pont tartson ki. A lábak tulságos megerőltetése nincs elyére a testnek, mert nagyon igénybe veszi a testetvizet és tüdőt egyaránt.

Egyáltalán nagyon fontos figyelembe veendő körülmény, hogy mindennemű gyakorlatot csak lassanként fokozva szabad végezni s a térdbe tulságba vinni.

»*Sarkat csaptatni!*»

A térdizületek ruganyosát előmozdító, könnyen végezhető gyakorlat, melyknél tanulás nem igényel. A csendőr szabad idejében, napban 3—4-szer végezze ezt s a cél eléréti; csak arra fektetendő a főszly, hogy a csaptatásnál a ték előre ne hozassanak, hanem egy helyben megmúljanak. Rövid időn belül el fogjuk érni azt, hogy a sarkok az ülepet érintik.

Kazinczy Ferencz éresemjéniszóbra Horvai Jánostól.

Kazinczy Ferencz szülőháza Érsemjénben.

„Térdet csaptatni!”

A test minden egyes izmát igénybe vevő gyakorlat, a mely leginkább az ugróizmok előnyös kifejlődését mozdítja elő. Keresztülvitele a következőkép történik:

A karok kifeszítve, kezek öklökre szorítva egyidejűleg térdhajlítással hátra nyujtának; mely lélekzetvétel után a kezek gyors előre lendítésével egyidejűleg felugrunk akként, hogy a térdek lehetőleg a mellet érintsék, de legalább is vízszintes helyzetbe jöjjenek. A leugrás térdhajlítása a lábujjakra és talpizomokra történik, s a kezek „Csipő! feszíts!” helyzetbe hozatnak. Vigyázzunk arra, hogy ugrás közben lélekzetet ne vegyünk s az ugrás előtt beszívott levegőt, csak a befejezés után bocsássuk ki, nehogy esetleges sérvnek tegyük ki magunkat.

A leugrás után a térdek mindaddig hajlítva maradnak, míg a test egyensúlyát meg nem találta s csak azután foglaltatik el az eredeti állás.

Ezen gyakorlat is, mint a tagozott, illetve megszakításokkal keresztülvitt mely térdhajlítás is a már előbb említett okokból egymásután csak 4–5-ször gyakorlandó.

„Lábat előre, hátra kanyarítani!”

Egyszerű, könnyű egyensúlyzó gyakorlat, ép oly módon és alkalomadtán gyakorlandó, mint a sarkak csapattatása. Előmozdítja a csipők könnyű hajlékonyságát és tevékenységre szorítja a gerincoszlopot és annak izomrostjait.

„Terpeszugrás!”

A láb főleg a talp és ugróizmok erős kifejlesztését célzó könnyen keresztülvihető gyakorlat. Bár úgy maga a terpeszugrás, mint az abból való visszaugrás az egész talpizomokra kell, hogy történjék, mégis figyelem fordítandó arra, mikép a test súlya nagyrésztben a lábujjakra helyezessék át, hogy a törzs és a fej a kemény talajon rendülésnek kitéve ne legyen.

Nagyon célszerű úgy az izmokat, mint a testi ügyességet nagyban fejlesztő következő összetett gyakorlatot több ízben könnyedén és ruganyosan keresztülvinni: a terpeszugrásból nem visszatérni a kiinduló helyzetbe, hanem a helyett a mély térdhajlítás guggoló helyzetébe ugrani át s ebből ismét a terpeszugrás elfoglalni.

Ezen összetett gyakorlatokat azután még félbal és féljobb terpeszugrással is össze lehet kötni, a mi természetesen a testi ügyesség még nagyobb kifejlesztését célozza.

*

Ha az itt felsoroltak és a még később részletezendő testgyakorlatok keresztülvitele körül bárkinek, akármely irányban még felvilágosításra volna szüksége, úgy azt akár az egyenesen hozzám, akár a „Csendőrségi Lapok” szerkesztőségéhez intézett írásbeli kérésére a legnagyobb készséggel e lapok hasábjain megadom.

KÉPEINKHEZ.

Kazinczy Ferencz szobra.

Mult vasárnap leplezték le Érsemjén községben Kazinczy Ferencz emlékszobrát, melyet Frater Loránd készíttetett Horvai János szobrászművész által. Kazinczy Ferencz a mult század közepén a legnagyobb és legihlettebb apostola volt a magyar nyelvnek és az európai műveltség hazánkban való beplántálásának és meghonosításának. Ő volt az új magyar nyelv megteremtője, leghatalmasabb terjesztője és lángelkű költője. Frater Loránd tehát, midőn áldozatkészséggel e szobrot emelte, nemcsak a maga, de az egész nemzet hálaját róta le Kazinczy Ferencz iránt. A szobrot és a leplezelést ünnepély egyes jeleneteit mai képeinkben mutatjuk be olvasóinknak.

HIREK.

Megkéselt őrmester. Oláh Gábor cz. őrmester, révújfalusi őrsparancsnok szeptember 22-én este nyolcz óraker Simon József csendőrről a községben sétálva, Csávoski Zsiva révújfalusi lakost garázdálkodása miatt rendre utasította, ki a mit sem sejtő őrmestert megrohanta s azt a kezében szorogatott zsebkéssel megszurta, s ezután Simon csendőrnök fordult s azt is meg akarta szurni, Simon csendőr azonban kardot rántott s azzal támadóján 14 nap alatt gyógyuló testi sérteztett. Az őrmester nyolcz nap alatt gyógyuló testi sérülést szenvedett.

Ellenszegülés. Czibulya József, Korpona városához tartozó Felsőkopancza irtványbeli lakos kárára augusztus 22-én éjjel 45 darab juhot elloptak. A nyomozás megejtésére augusztus 27-én a korponai őrsről Belédi István cz. őrsvezető és Dudás Károly csendőrből állott járőr lett kivezényelve, kikhez később egy ellenőrző és egy segélyjárőr is csatlakozott. Az egyesült járőr részben a lopott juhok bőreit, részben pedig a juhokat több irtványi lakosnál megtalálta s a járőrt a nyomozás szálai id. Hlivár János irtványi lakoshoz is elvezették, kinél szintén két lopott juhot találtak. A járőr a többi tettes és orgazdával együtt Hlivárt is letartóztatta, azonban annak elkísérését fia, ifj. Hlivár János megakadályozandó, a járőrre vasillát ragadott, a mi azonban kezéből a foglyokat őrző Görös csendőr által kiütemelt. Hlivár ekkor Pollák őrsvezető és Görös csendőrnök ugrott s azok karjait ragadta meg. Kopecký próbacsendőr ennek láttára kardot rántott és Hlivárt megvágta, a további támadásra képtelenné tette. Hlivár, ki nyolcz napon belül gyógyuló sérülést szenvedett, atyjával együtt megbilineselve, a többi elfogott egyénnel együtt a szénvári őrsre bekísérte.

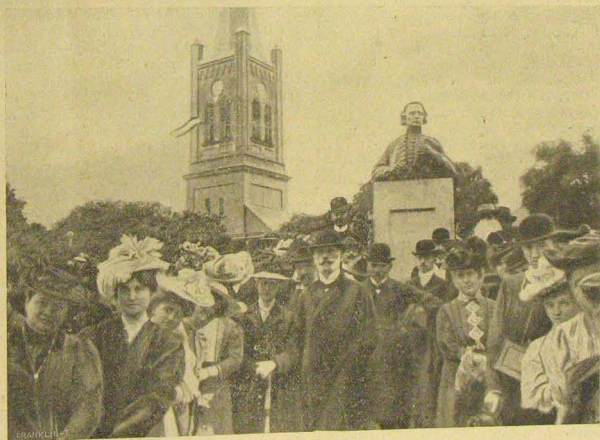
Meglőtt őrsvezető. A baranyamegyei Izabella-puszta határában szeptember 21-én éjjel Vlasits Tádé orvadász az öt üldöző Schmidt Máté csendőr cz. őrsvezetőt sörösétes fegyverrel bal felkarján meglötte. A súlyos sérülést szenvedett őrsvezető a sörösétes sürgős eltávolítása céljából a mohácsi kórházba szállíttatott.

A petrovai rablógyilkosok elítéltetése ellen benyújtott semmisségi panaszok elutasítása. A máramoroszi kir. törvényszék esküdtszírása által az év elején a petrovai rablógyilkosok ügyében, kik tudvalevőleg Zauberer Jeremiás csendőrorrmestert és Hontó Vaszily postakocsiát meggyilkolták és a postaszánt ki-

Kazinczy Ferencz érsemjéni szobrának leleplezése.

Kazinczy Ferencz érsemjéni szobra a leleplezés után

rabolták, ítéletet hozott, a melylyel Husz Ábrahámot és Mihalka Jánost kötel általi halálra, Perl Léb és Perl Fischl egyenkint 10—10, Filipcsk Jónást hat és Bilaskó Vaszylyt öt évi fegyházra ítélte. Az elítéltek által benyújtott semmisségi panaszokat a m. kir. Kuria második büntető tanácsa Sebestény Mihály kuriai bíró elnöklése alatt szeptember 24., 25., és 26. napjain tárgyalta és 26 án delután egy óraker hirdette ki végzését, a mely szerint a benyújtott összes semmisségi panaszokat elutasította és ezzel az elsőbíróság ítéletét helybenhagyta.

A brennbergi sztrájk vége. A Sopron város határában levő brennbergi bányamunkások, — a mint azt annak idején közzöltük, bérérmelés követelésével mintegy nyolczszáznan sztrájkba léptek. Miután a közigazgatási és bányahatóság részéről megindított tárgyalások eredményre nem vezettek, az igazgatóság az összes sztrájkoló munkásoknak felmondott és elhurokolódásukra nyolcz napi határidőt tűzött ki. Az elbocsátott munkások zavartalan elhurokolódásának biztosítására és a rend fenntartására 36 csendőr ősszpontosított.

Vonatösszeütközés. Szeptember 26-án a Debrecczen felől jövő tehervonat az előtte nyolcz perczel elindult személyvonatra, helytelen váltóállítás következtében, az érkörtvényesi állomáson összeütközött. Az összeütközés oly heves volt, hogy a tehervonatnak hat, a személyvonatnak pedig két kocsjá összeszuđódott, a többi kocsi pedig kisebb-nagyobb mérvben megrongálódott; az utasok közül egy egyén életveszélyes; három pedig könnyebb sérülést szenvedett. A vonatkísérő személyzet sérletlen maradt.

KÜLÖNFÉLÉK

Egy nap alatt épült városok. Egy angol folyóirat írja a városokról, a melyek egy nap alatt épültek fel: Első a ki ily villámgyorsasággal tudott építeni, George Chesterton Cornwall volt. Ötven évvel ezelőt részt vett a nagy ausztráliai aranymezők fölfedezésén s az Emerald-dombon fölépítette Canvastown városát. Ez a város a legteljesebb értelmében egy nap alatt épült fel. Ugyancsak egyetlen egy nap alatt emelkedett Siad Custer városa is Caloradóban, napkelte és naplemente között ötszáz faházat emeltek gyors munkás kezek. Az anyag már előre készen volt, s mindegyik gerenda, faalkatrész, dísz stb. számozva volt, úgy, hogy csakis az összeillesztés munkáját, igaz, hogy nem csekély munkáját kellett elvégezni. Kora hajnalban megkezdődött a lázas munka, a melyet kétezer ember végzett el jó kedvvel, lelkesedéssel. Oklahoma rettenetes éghajlatú vidékein úgy burjánzanak ki a városok a földből, mint a fűszálak. Nem kevésbé csodálatos volt Lawton felépítése. Megállapították a város felkésztését Ötvenöt percz alatt a házak építése már szépen előrehaladt és két óra leforgása alatt 8000 főnyi lakosság verődött össze.

Lopás a tenger alatt. A francziák fő hadi kikötőjében, Cherbourgban, azok közül az újfajta tengeri mikrofonok közül, a melyek arra szolgálnak, hogy háború idején a hullámrezgés fölfogásával az ellenséges hajók közeledtét már messziről jelezzék, egy a cherbourg partok mellől eltűnt. Azt hiszik, hogy a mikrofont, melynek szerkesztését a francziák nagy titokban tartották, valamelyik idegen hajó legénysége lopta el.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálati kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

Bakonybördő. 1. Csak ha az állományparancsnok megjelent. 2. Főkönyves lefoglaini, miután nem képez bünyjelvényt.

Sch. K. 1. A tanfolyam felállításának ideje csak akkor lesz megállapítva, ha a most hirdettet pályázat alapján felvetett szolgálatiételre már bevonultak. 2. Attól függ, hogy akkor lesz-e üresedő és hogy általában felveszik-e. 3. Szolgálati uton.

P. csendőr cz. őrsv. Ujjoncskövény, a ki hadköteles korban megszökik a sorozás elől. Katonaszökvény a már besorozott, vagy tényleges szolgálatból vagy tartalék állományban a katonai szolgálat elől megszökött egyén.

D. 500. Az engedély megadása az őrsparancsnoknak a belátásától függ.

F. Gy. csendőr cz. őrsv. Kérheti.

V. J. csendőr. Az olvasóköz nem nyilvános hely, oda csak tagok vagy az ezek által bevezettet vendégek léphetnek be. Beavatkozásra tehát nincsen joga.

R. és T. Birtokában az van valakinek, a mi a saját tulajdonát képezi; ellenben birlalatában az van, a mit használ ugyan, de másnak a tulajdona. Pl. ha egy ekét kér valaki kölcsön szomszédjától; addig míg vissza nem adja, az birlalatában van.

Cs. S. csendőr. Csakis szolgálati kötelezettségének teltele után léphet át polgári szolgálatba.

Bégaparti zsandár. A fenförgő esetben az elővezetés indokolatlan volna.

G. pr. csendőr. Nem.

Pusztaszer. 1. Olyan biztosító intézet nincsen. Van egy biztosító intézet katonai szolgálat esetére, de itt már besorozott egyént természetesen nem lehet biztosítani. 2. Rendes biztosítást bárki eszközölhet akár a maga, akár pedig más személy javára is. 3. Pontosan a kitűzött határidőre kell bevonulni.

B. B. őrmester. A hivatozott belügyministeri rendeletnek az intencziója kizárólag a közétkezésben részt nem vehető *nöllen* segédmunkásoknak az amugy is drágább élelmézésért való rekompenzációs volt, mert a közétkezésben résztvevő egyén idlen tudva-levőben fűtést és világítást is kap a napi betétért. A nő segédmunkás, akár van a szárny székelyén őrs, akár nincs, a közétkezésnek nem részese, következésképp a fűtés és világítás kedvezményében sem részesülhet, ennőlfogva azt a nőtlen segédmunkások számára megállapított fűtési átalányt nem illeti meg, tehát az illetékszabályzat 57. §. utolsó bekezdésében foglalt személyi fűtési átalányt, mint nő, ön sem számíthatja fel, vagyis az őnt sem illeti meg.

S. S. őrsvezető. A szemlélő tiszt által fizetendő napi betét a közzagálkodás javára vételeztetik be, ennőlfogva őt fűtessel és világítással is a közzagálkodás tartozik ellátni.

K. J. őrmester. 1. A kérvényt, szolgálati uton a kereskedelemügyi ministeriumhoz kell intéznie, belül „Nagyműtőségű m. kir. kereskedelemügyi Minister ur! megszóltatással, kívül pedig «M. m. kir. kereskedelemügyi minister ur Ó Nagyműtőségűhöz Budapesten alázatos kérvénye X. Y-nak, melyben az X-en folyó évben felállítandó útmeisteri tanfolyam hallgatására leendő beendelését kéri» kulittel. 2. A kérvényt a szükséges személyi és erkölcsi okmányokkal a szárnyparancsnokság szereli fel. 3. A tanfolyam kezdetéről a kérvény benyújtása után értesítik.

B. E. A kérdéses utasítást kivételesen megküldjük önnök.

P. Beküldött közleménye sok jóindulattal van megírva, de közlése nem alkalmas, azért, mert a cigánykérdés megoldásához nem arra van szükségünk, hogy tudjuk, hogy a cigányok mi mindenféle gaszgokat követnek el szerte az országban, hanem azoknak az eszközöknek a megállapítására (megtalálására) melyek segítségével a cigányokat az emberi társadalomba beolvaszthatnók.

HIVATALOS RÉSZ

Őrsök felállítása.

Az esztergomi szárny területén, Komárom megye ógyallai járásában öt fővel rendszeresített s 222. számot nyert kurtakeszi-i, továbbá

a nyitrai szárny területén, Nyitra vármegye nagy-surányi járásában öt fővel rendszeresített s 237. számot nyert tótmegyeri őrs szolgálati működését szeptember hó 1-én megkezdette.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértett:

a m. kir. honvédelmi miniszter úr által:

Soós György, VII. sz. csendőrkerületbeli járásörmester, a közbiztonsági szolgálat terén hosszú időn át kifejtett buzgó és eredményes működéséért.

Nyugállományba helyezettek:

1907. évi október hó 1-ével:

Jendli János, m. kir. IV. sz. csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant».

Választott lakhelye: Berezsk.

Előléptettek:

1907. évi szeptember hó 24-ével:

az öt évi tényleges szolgálat befejezése után:

Szűcs Lajos és *Thál Miklós*, III. sz. csendőrkerületbeli csendőrök, *csendőrr* címzetes őrsvezetőkké.

Katonai szolgálati jel.

Deák Lajos, III. sz. csendőrkerületbeli járásörmester, 1907. évi szeptember hó 2-án, az I. osztályu, továbbá *Debreczeni Gyula*, IV. sz. csendőrkerületbeli ez. őrmester, 1907. évi augusztus hó 21-én és *Vajda Viktor Mihály*, IV. sz. csendőrkerületbeli ez. őrmester, 1907. évi augusztus hó 17-én, a II. osztályu katonai szolgálattal jellel elláttattak.

Járőrvezetői jelvényekkel elláttattak:

Bazár György, *Végh János*, *Szoboszlai János*, *Kállai Lajos*, *Gál Imre*, *Molnár Sámuel*, *Szivós László* és *Szopó Károly*, IV. sz. csendőrkerületbeli csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

P. Tóth Imre kecskeméti szárnybeli lovas őrmester, mivel a 63/607. számú legénységi szolgálati lovat 1903. évi október hó 1-től,

Bordás József kecskeméti szárnybeli lovas őrsvezető, mivel az 58/901. számú legénységi szolgálati lovat 1904. évi április hó 1-től,

Szabó Jeremiás kecskeméti szárnybeli lovas ez. őrsvezető, mivel a 17/796. számú legénységi szolgálati lovat 1904. évi június hó 1-től, tehát három éven túl megszakítás nélkül lovagolják és szolgálatképes állapotban bemutatják, az első három év után illetékes 3—3 darab 10 koronás, továbbá:

Kovács Sándor debreczeni szárnybeli őrsvezető, mivel a 61/588. számú szolgálati lovat hét éven túl megszakítás nélkül lovagolja, a hetedik évre illetékes egy darab és

Keresztési József csendőr ez. őrsvezető, mivel a 23/238. számú szolgálati lovat öt éven túl megszakítás nélkül lovagolja, az ötödik évre illetékes egy drb 10—10 koronás aranyból álló lovaglasi jutalomdíjban részesültek.

Névváltoztatás.

Dvorszky Ferencz, V. sz. csendőrkerületbeli csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak, 1907. augusztus hó 24-én kelt 76706/VI-a sz. engedélye alapján, vezetéknévét «Deák»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

az I. sz. csendőrkerület állományában:

Berezsk Ferencz járásörmester, *Schwarz Mária* Emmával, 1907. évi szeptember 15-én, Sárospatakon;

a II. sz. csendőrkerület állományában:

Dankó Pál ez. őrmester, *Balogh Ilona* Juliannával, 1907. szeptember 16-án, Szegeden;

a III. sz. csendőrkerület állományában:

Barna Ferencz őrsvezető, *Breuer Izabellával*, 1907. augusztus hó 28-án, Dévaványán;

Galamb József őrsvezető, *Tóth Francziskával*, 1907. augusztus 17-én, Jászkarajenőn;

Ottó Sándor őrsvezető, *Kovács Idával*, 1907. szept. 2-án, Jászkiséren;

Holló János ez. őrmester, özv. *Bánvég Istvánnal* szül. *Folkmann Annával*, 1907. szept. 9-én, Titelen;

a IV. sz. csendőrkerület állományában:

Bodnár József ez. őrmester, *Andrécsik Máriával*, 1907. augusztus 26-án, Koksómindszenten;

Weisz Máttyás ez. őrmester, *Horbács Vilma*val, 1907. augusztus 31-én, Királymezőn;

Ruzsnyánszki Lajos ez. őrmester, *Haraszti Erzsébet*tel, 1907. augusztus 12-én, Olaszliszánkán;

az V. sz. csendőrkerület állományában:

Virág József tőrszemély, *Hrotkó Apolloniával*, 1907. szeptember 4-én, Taksonyban;

Harcza Imre őrmester, *Brebán Juliannával*, 1907. augusztus 18-án, Monostorpetriben;

Sarina Vendel őrsvezető, *Mura Ágnessel*, 1907. szept. 4-én, Füssön;

Bodon János ez. őrmester, *Köncz Bertával*, 1907. augusztus 27-én, Barsdenredén;

Komora Péter őrsvezető ez. őrmester, *Kálmán Zsófiával*, 1907. szeptember 18-án, Nagymaroson;

a VII. sz. esendörkerület állományában:

Illés Márton őrsvezető, *Róka Teréziával*, 1907. aug. 25-én, Kászonujfaluban;

a VIII. sz. esendörkerület állományában:

Gál Ignác járásörmester, *Borbély Ilonával*, 1907. szeptember 15-én, Nyiregyházán;

Vincze Béla őrsvezető, *Lengyel Máriával*, 1907. szept. 8-án, Nagysomkúton.

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás a fogarasi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a brassói törvényszék elnökéhez 1907. évi október hó 18-ig.

Egy hivataliszolgai állás a debreczeni kir. főügyészségnél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Ruhailetmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a debreczeni kir. főügyészséghez 1907. évi október hó 17-ig.

Egy irnoki állás a szécsényi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a balassagyarmati törvényszék elnökéhez 1907. évi október 17-ig.

Egy irnoki állás a világosi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények az aradi törvényszék elnökéhez 1907. évi október hó 23-ig.

Egy irnoki állás a selmecbányai járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények az ipolyi törvényszék elnökéhez 1907. évi október hó 24-ig.

Egy irnoki állás a székesfehérvári járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a székesfehérvári törvényszék elnökéhez 1907. évi október hó 21-ig.

Egy ajtónálló állás a fumei kormányzóságnál. Fizetés 1000 korona. Lakpénz 260 korona és pótlék. Ruhailetmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Olasz, horvát és német nyelv. Kérvények a fumei kormányzóhoz 1907. évi október hó 20-ig.

Egy irnoki állás a segesvári járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények az erzsébetvárosi törvényszék elnökéhez 1907. évi október hó 21-ig.

Egy irnoki állás a hátszegi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Megfelelő lakpénz. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a dévai törvényszék elnökéhez 1907. évi október hó 20-ig.

Egy irnoki állás a szepesófalvi járásbírósnál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a löcsei törvényszék elnökéhez 1907. évi október hó 21-ig.

Egy lovas rendőrörmesteri állás Zombor városnál. Fizetés 840 korona. Lakpénz 100 korona. Csizmapénz 40 korona. Természetbeni ruházat. Lótartási átalány 240 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Szerb nyelv. Esetleg három havi próbaidő. Kérvények Zombor város főkapitányához 1907. évi október hó 20-ig.

Egy irnoki állás a nagyszentmiklósi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és szerb, esetleg román nyelv. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nagyikindai törvényszék elnökéhez 1907. évi október hó 22-ig.

Egy hivataliszolgai állás a mohácsi, esetleg más adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhailetmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a pécsi pénzügyigazgatóságához 1907. évi október hó 20-ig.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőségénél 800 korona fizetéssel, 150—300 korona lakpénzzel javadalmazott

I. szolgai állások és pedig:

1. Egy állomásnál, az
2. Egy váltóúri.

Valamennyi állással természetbeni egyenruházat jár. Ezen állások a végleges kinevezés elnyeréséig 1 kor. 60 fillér napibérrrel javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat.

Ezenkívül:

- ad 1. a vasúti személy- és közbiztonsági szabályzat ismerete;
- ad 2. a váltóúri szolgálatra vonatkozó utasítások ismerete.

II. altiszti állások és pedig:

25 állomásfelügyelői.

Fizetés 1200 korona. Lakpénz 250—500 korona. Természetbeni egyenruházat. A végleges kinevezés elnyeréséig ezen állások 2 korona napibérrrel vannak javadalmazva.

Egy szolgai állás a nagykaposi adóhivatalnál. Fizetés 600 korona. Megfelelő lakpénz. Ruhailetmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az ungvári pénzügyigazgatóságához 1907. évi október hó 31-ig.

Egy hivataliszolgai állás a salgótarjáni járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona vagy természetbeni lakás. Ruhailetmény 100 korona vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a balassagyarmati törvényszék elnökéhez 1907. évi október hó 26-ig.

Egy hivataliszolgai állás a kolozsvári egyetem könyvtáránál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Könyvkötésben, könyvek konzerválásában való jártasság. Kérvények a kolozsvári egyetem rektorához 1907. évi október hó 15-ig.